

Equilibrio químico en fase gas

● Con datos do equilibrio

1. Nun recipiente de 2,0 dm³ introdúcense 0,043 moles de NOCl(g) e 0,010 moles de Cl₂(g). Péchase, quéntase ata unha temperatura de 30 °C e déixase que alcance o equilibrio, no que hai 0,031 moles de NOCl(g). Para o equilibrio: NOCl(g) ⇌ ½ Cl₂(g) + NO(g), calcula:
- O grao de disociación.
 - A concentración de cada gas.
 - O valor da constante K_c .
 - A presión parcial de cada gas.
 - A presión total.
 - O valor da constante K_p .

Dato: $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{L} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$.

Problema modelo baseado na P.A.U. xuño 15

Rta.: a) $\alpha = 27,9\%$; b) ([NOCl]_e = 0,0155; [Cl₂]_e = 0,00800; [NO]_e = 0,00600) mol/dm³;

c) $K_c = 0,035$; d) ($p(\text{NOCl}) = 39$; $p(\text{Cl}_2) = 20$; $p(\text{NO}) = 15$) kPa; e) $p = 74$ kPa; f) $K_p = 0,173$.

Datos

Gas: volume

Cifras significativas: 3

$$V = 2,00 \text{ dm}^3$$

temperatura

$$T = 30 \text{ }^\circ\text{C} = 303 \text{ K}$$

Cantidad inicial de NOCl

$$n_0(\text{NOCl}) = 0,0430 \text{ mol NOCl}$$

Cantidad inicial de Cl₂

$$n_0(\text{Cl}_2) = 0,0100 \text{ mol Cl}_2$$

Cantidad de NOCl no equilibrio

$$n_e(\text{NOCl}) = 0,0310 \text{ mol NOCl}$$

Constante dos gases ideais

$$R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$$

Incógnitas

Concentración de cada gas en el equilibrio

$$[\text{NOCl}]_e, [\text{Cl}_2]_e, [\text{NO}]_e$$

Constante de equilibrio en función das concentracións

$$K_c$$

Presións parciais de cada gas no equilibrio

$$p(\text{NOCl}), p(\text{Cl}_2), p(\text{NO})$$

Presión total no equilibrio

$$p$$

Constante de equilibrio en función das presións

$$K_p$$

Outros símbolos

Cantidad de gas que reaccionou

$$n_r$$

Ecuacións

Ecuación de estado dos gases ideais

$$p \cdot V = n \cdot R \cdot T$$

Lei de Dalton das presións parciais

$$p_t = \sum p_i$$

Concentración da substancia X

$$[X] = n(X) / V$$

Grao de disociación

$$\alpha = \frac{n_d}{n_0}$$

Constante do equilibrio: $a \text{ A} + b \text{ B} \rightleftharpoons c \text{ C} + d \text{ D}$

$$K_c = \frac{[\text{C}]_e^c [\text{D}]_e^d}{[\text{A}]_e^a [\text{B}]_e^b} \quad K_p = \frac{p_e^c(\text{C}) \cdot p_e^d(\text{D})}{p_e^a(\text{A}) \cdot p_e^b(\text{B})}$$

Solución:

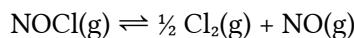
- a) Calcular a cantidad de NOCl que reaccionou:

$$n_r = n_e - n_0 = 0,0310 - 0,0430 = -0,0120 \text{ mol NOCl}$$

Calcular o grao de disociación:

$$\alpha = \frac{n_d}{n_0} = \frac{0,012 \text{ mol reacc.}}{0,043 \text{ mol inic.}} = 0,279 = 27,9 \%$$

b) Construir unha táboa para calcular as cantidades de produtos e reactivos no equilibrio a partir da estequiometría da reacción:

		NOCl	\rightleftharpoons	$\frac{1}{2}$ Cl ₂	NO	
Cantidad inicial	n_0	0,0430		0,0100	0	mol
Cantidad que reaccionou ou se formou	n_r	0,0120	\rightarrow	$0,0120 / 2 = 0,00600$	0,0120	mol
Cantidad no equilibrio	n_e	0,0310		0,0160	0,0120	mol

Calcular as concentracións no equilibrio dividindo as cantidades entre o volume:

$$[\text{NOCl}]_e = 0,0310 / 2 = 0,0155 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{Cl}_2]_e = 0,0160 / 2 = 0,00800 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{NO}]_e = 0,0120 / 2 = 0,00600 \text{ mol/dm}^3$$

c) Calcular a constante de equilibrio en función das concentracións:

$$K_c = \frac{[\text{NO}]_e \cdot [\text{Cl}_2]_e^{1/2}}{[\text{NOCl}]_e} = \frac{0,00600 \cdot \sqrt{0,00800}}{0,0155} = 0,034 \text{ (concentracións en mol/dm}^3\text{)}$$

d) Calcular a presión parcial de cada gas a partir da cantidades no equilibrio. Supoñendo comportamento ideal para os gases, emprégase a ecuación de estado dos gases ideais: $p \cdot V = n \cdot R \cdot T$.

$$p(\text{NOCl}) = \frac{n(\text{NOCl}) \cdot R \cdot T}{V} = \frac{0,031 \text{ mol} \cdot 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \cdot 303 \text{ K}}{2,00 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3} = 3,91 \cdot 10^4 \text{ Pa} = 39,1 \text{ kPa} = 0,386 \text{ atm}$$

$$p(\text{Cl}_2) = \frac{n(\text{Cl}_2) \cdot R \cdot T}{V} = \frac{0,016 \text{ mol} \cdot 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \cdot 303 \text{ K}}{2,00 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3} = 2,02 \cdot 10^4 \text{ Pa} = 20,2 \text{ kPa} \cdot \frac{1 \text{ atm}}{101,3 \text{ kPa}} = 0,199 \text{ atm}$$

$$p(\text{NO}) = \frac{n(\text{NO}) \cdot R \cdot T}{V} = \frac{0,012 \text{ mol} \cdot 8,31 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \cdot 303 \text{ K}}{2,00 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3} = 1,51 \cdot 10^4 \text{ Pa} = 15,1 \text{ kPa} \cdot \frac{1 \text{ atm}}{101,3 \text{ kPa}} = 0,149 \text{ atm}$$

e) Calcular a presión total pola lei de Dalton, $p_t = \sum p_i$:

$$p = p(\text{NOCl}) + p(\text{Cl}_2) + p(\text{NO}) = 39,1 \text{ [kPa]} + 20,2 \text{ [kPa]} + 15,1 \text{ [kPa]} = 74,4 \text{ kPa} = 0,734 \text{ atm}$$

f) Calcular a constante de equilibrio en función das presións K_p a partir das presións parciales:

$$K_p = \frac{p_e(\text{NO}) \cdot p_e^{1/2}(\text{Cl}_2)}{p_e(\text{NOCl})} = \frac{0,149 \cdot \sqrt{0,199}}{0,386} = 0,173 \text{ (presiones en atm)}$$

Pódese calcular tamén a partir da relación coa constante K_c :

$$K_p = \frac{p_e(\text{NO}) \cdot p_e^{1/2}(\text{Cl}_2)}{p_e(\text{NOCl})} = \frac{[\text{NO}]_e \cdot R \cdot T \cdot ([\text{Cl}_2]_e \cdot R \cdot T)^{1/2}}{[\text{NOCl}]_e \cdot R \cdot T} = \frac{[\text{NO}]_e \cdot [\text{Cl}_2]_e^{1/2}}{[\text{NOCl}]_e} \cdot (R \cdot T)^{1/2} = K_c \cdot \sqrt{R \cdot T}$$

$$K_p = K_c \sqrt{R \cdot T} = 0,034 \cdot \sqrt{0,082 \cdot 303} = 0,173 \text{ (presiones en atm)}$$

As respostas poden obterse na pestana «Equilibrio» da folla de cálculo [Química \(gal\)](#). [Instruccións](#). En DATOS, escriba:

	Reactivo A +	Reactivo B	\rightleftharpoons	Produto C	+	Produto D	
Reacción axustada	NOCl			0,5	Cl ₂		NO
Cantidad inicial	0,043				0,01		
Cantidad en equilibrio	0,031						
Temperatura $T =$	30 °C						

Volume	$V =$	2 dm ³																									
Presión total	$p =$																										
Calcular: Presión total																											
RESULTADOS:																											
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Cantidad</th> <th>NOCl(g)</th> <th>$\rightleftharpoons 0,5$</th> <th>Cl₂(g) +</th> <th>NO(g)</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>inicial</td> <td>0,0430</td> <td></td> <td>0,0100</td> <td>0</td> <td>mol</td> </tr> <tr> <td>reacciona</td> <td>0,0120</td> <td>\rightarrow</td> <td>0,00600</td> <td>0,0120</td> <td>mol</td> </tr> <tr> <td>equilibrio</td> <td>0,0310</td> <td></td> <td>0,0160</td> <td>0,0120</td> <td>mol</td> </tr> </tbody> </table>				Cantidad	NOCl(g)	$\rightleftharpoons 0,5$	Cl ₂ (g) +	NO(g)		inicial	0,0430		0,0100	0	mol	reacciona	0,0120	\rightarrow	0,00600	0,0120	mol	equilibrio	0,0310		0,0160	0,0120	mol
Cantidad	NOCl(g)	$\rightleftharpoons 0,5$	Cl ₂ (g) +	NO(g)																							
inicial	0,0430		0,0100	0	mol																						
reacciona	0,0120	\rightarrow	0,00600	0,0120	mol																						
equilibrio	0,0310		0,0160	0,0120	mol																						
Constantes $K_c = 0,0346$ (Conc. en mol/L) $K_p = 0,173$ (p en atm.)																											
Presión (total) = 0,734 atm en equilibrio		Grao de disociación $\alpha = 27,9 \%$																									

Para calcular as presións parciais, substitúa «Cantidad» por «Presión»

Presión	NOCl(g)	$\rightleftharpoons 0,5$	Cl ₂ (g) +	NO(g)	
inicial	0,535		0,124	0	atm
reacciona	0,149	\rightarrow	0,0749	0,149	atm
equilibrio	0,386		0,199	0,149	atm

2. Nun matraz de 1,5 dm³, no que se fixo o baleiro, introducíense 0,08 moles de N₂O₄ e quéntase a 35 °C. Parte do N₂O₄ disóciase segundo a reacción: N₂O₄(g) \rightleftharpoons 2 NO₂(g) e cando se alcanza o equilibrio a presión total é de 2,27 atm. Calcula a porcentaxe de N₂O₄ disociado.
Datos: R = 8,31 J·K⁻¹·mol⁻¹ = 0,082 atm·dm³·K⁻¹·mol⁻¹; 1 atm = 101,3 kPa.

(A.B.A.U. extr. 19)

Rta.: $\alpha = 69 \%$.

b)

Datos

Volume

Cifras significativas: 3

$$V = 1,50 \text{ dm}^3 = 1,50 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$$

Temperatura

$$T = 35 \text{ }^\circ\text{C} = 308 \text{ K}$$

Cantidad inicial de tetraóxido de dinitróxeno

$$n_0(\text{N}_2\text{O}_4) = 0,0800 \text{ mol}$$

Presión no equilibrio

$$p = 2,27 \text{ atm} \cdot 1,013 \cdot 10^5 \text{ Pa/atm} = 2,30 \cdot 10^5 \text{ Pa}$$

Constante dos gases ideais

$$R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$$

Incógnitas

Porcentaxe de N₂O₄ disociado

$$\alpha$$

Ecuacións

Concentración da substancia X

$$[X] = n(X) / V$$

Ecuación de estado dos gases ideais

$$p \cdot V = n \cdot R \cdot T$$

Constante do equilibrio: $a A + b B \rightleftharpoons c C + d D$

$$K_c = \frac{[C]^c_e \cdot [D]^d_e}{[A]^a_e \cdot [B]^b_e}$$

Solución:

- b) Constrúese unha táboa, baixo a ecuación de disociación, na que se chama x á cantidad de N₂O₄ que se disocia, e complétase atendendo á estequiométría da reacción. Escríbense as cantidades no equilibrio en función de x , restando as cantidades que reaccionaron das cantidades iniciais dos reactivos, e sumándoas ás dos produtos:

		N ₂ O ₄	\rightleftharpoons	2 NO ₂	
Cantidad inicial	n_0	0,0800		0	mol
Cantidad que reacciona ou se forma	n_r	x	\rightarrow	$2x$	mol
Cantidad no equilibrio	n_e	$0,0800 - x$		$2x$	mol

Escríbese a cantidad total de gas no equilibrio en función de x :

$$n_t = 0,0800 - x + 2x = 0,0800 + x$$

Por outra banda, pódese calcular a cantidad de gas a partir da presión total, supoñendo comportamento ideal:

$$n_t = \frac{p \cdot V}{R \cdot T} = \frac{2,30 \cdot 10^5 \text{ Pa} \cdot 1,50 \cdot 10^{-3} \text{ dm}^3}{8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot 308 \text{ K}} = 0,135 \text{ mol gas}$$

Comparando coa ecuación anterior, calcúlase a cantidad de N₂O₄ que se disociou:

$$x = 0,135 - 0,080 = 0,055 \text{ mol de N}_2\text{O}_4$$

Calcúlase a porcentaxe de N₂O₄ disociado:

$$\alpha = \frac{n_r}{n_0} = \frac{0,055}{0,080} = 0,69 = 69 \%$$

As respostas poden obterse na pestana «Equilibrio» da folla de cálculo [Química \(gal\)](#). [Instrucións](#).

En DATOS, escriba:

	Reactivo A +	Reactivo B	\rightleftharpoons	Producto C	+ Producto D	
Reacción axustada	N ₂ O ₄			2	NO ₂	
Cantidad inicial	0,08					mol
Cantidad en equilibrio						
Temperatura	$T =$	35 °C				
Volume	$V =$	1,5 dm ³				

RESULTADOS:

Cantidad	N ₂ O ₄ (g)	\rightleftharpoons	2	NO ₂ (g)	
inicial	0,0800			0	mol
reacciona	0,0547		\rightarrow	0,109	mol
equilibrio	0,0253			0,109	mol
Constantes $K_c =$	0,314	(Conc. en mol/L)			
$K_p =$	7,95	(p en atm.)			
					Grao de disociación $\alpha = 68,3 \%$

3. Á temperatura de 35 °C dispoñemos, nun recipiente de 310 cm³ de capacidade, dunha mestura gasosa que contén 1,660 g de N₂O₄ en equilibrio con 0,385 g de NO₂.

- Calcula a K_c da reacción de disociación do tetraóxido de dinitróxeno á temperatura de 35 °C.
- A 150 °C, o valor numérico de K_c é de 3,20. Cal debe ser o volume do recipiente para que estean en equilibrio 1 mol de tetraóxido e dous moles de dióxido de nitróxeno?

Dato: $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 / (\text{K} \cdot \text{mol})$.

(P.A.U. xuño 07)

Rta.: a) $K_c = 0,0125$; b) $V = 1,25 \text{ dm}^3$.

Datos

Volume

Temperatura do apartado a)

Masa no equilibrio N₂O₄ a 35 °C

Cifras significativas: 3

$V = 310 \text{ cm}^3 = 0,310 \text{ dm}^3$

$T = 35 \text{ °C} = 308 \text{ K}$

$m_e(\text{N}_2\text{O}_4) = 1,660 \text{ g N}_2\text{O}_4$

DatosMasa no equilibrio NO_2 a 35 °CConstante do equilibrio K_c' a 150 °CCantidade no equilibrio N_2O_4 a 150 °CCantidade no equilibrio NO_2 a 150 °CMasa molar: dióxido de nitróxeno
tetraóxido de dinitróxeno**Cifras significativas: 3**

$$m_e(\text{NO}_2) = 0,385 \text{ g } \text{NO}_2$$

$$K_c' = 3,20$$

$$n_e(\text{N}_2\text{O}_4) = 1,00 \text{ mol } \text{N}_2\text{O}_4$$

$$n_e(\text{NO}_2) = 2,00 \text{ mol } \text{NO}_2$$

$$M(\text{NO}_2) = 46,0 \text{ g/mol}$$

$$M(\text{N}_2\text{O}_4) = 92,0 \text{ g/mol}$$

IncógnitasConstante do equilibrio K_c a 35 °C

$$K_c$$

Volume do recipiente

$$V$$

Ecuacións

Cantidade (número de moles)

$$n = m / M$$

Concentración da substancia X

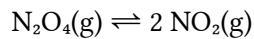
$$[\text{X}] = n(\text{X}) / V$$

Constante do equilibrio: $a \text{ A} + b \text{ B} \rightleftharpoons c \text{ C} + d \text{ D}$

$$K_c = \frac{[\text{C}]_e^c \cdot [\text{D}]_e^d}{[\text{A}]_e^a \cdot [\text{B}]_e^b}$$

Solución:

A ecuación química é:

A expresión da constante de equilibrio:

$$K_c = \frac{[\text{NO}_2]_e^2}{[\text{N}_2\text{O}_4]_e}$$

As concentracións das especies no equilibrio son:

$$[\text{NO}_2]_e = \frac{0,385 \text{ g } \text{NO}_2}{0,310 \text{ dm}^3} \cdot \frac{1 \text{ mol } \text{NO}_2}{46,0 \text{ g } \text{NO}_2} = 0,027 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{N}_2\text{O}_4]_e = \frac{1,660 \text{ g } \text{N}_2\text{O}_4}{0,310 \text{ dm}^3} \cdot \frac{1 \text{ mol } \text{N}_2\text{O}_4}{92,0 \text{ g } \text{N}_2\text{O}_4} = 0,058 \text{ mol/dm}^3$$

e o valor da constante de equilibrio a 35 °C é

$$K_c = \frac{[\text{NO}_2]_e^2}{[\text{N}_2\text{O}_4]_e} = \frac{(0,027)^2}{0,058} = 0,012$$

b) Ao variar a temperatura, varía a constante de equilibrio. Volvendo escribir a expresión da constante á temperatura de 150 °C

$$K_c' = 3,20 = \frac{[\text{NO}_2]_e^2}{[\text{N}_2\text{O}_4]_e} = \frac{\left(\frac{2,00}{V}\right)^2}{\left(\frac{1,00}{V}\right)} = \frac{4,00}{V}$$

de onde:

$$V = 4,00 / 3,20 = 1,25 \text{ dm}^3$$

As respostas poden obterse na pestana «Equilibrio» da folla de cálculo [Química \(gal\)](#). [Instrucións](#).

En DATOS, escriba:

	Reactivo A	+	Reactivo B	\rightleftharpoons	Produto C	+	Produto D	
Reacción axustada	N_2O_4			2	NO_2			
Cantidad inicial								
Masa en equilibrio	1,66				0,39			g
Temperatura	$T =$	35	°C					
Volume	$V =$	310	cm ³					

RESULTADOS:

$$\begin{aligned} \text{Constantes } K_c &= 0,0125 & (\text{Conc. en mol/L}) \\ K_p &= 0,317 & (\text{p en atm.}) \end{aligned}$$

Para o apartado b) borre os datos numéricos e as súas unidades (seleccione co rato desde a cela baixo «Ecuación axustada» ata a cela onde se cruzan «Calcular» e «gg» e faga clic no botón **Borrar datos**), e escriba os novos datos:

Cantidad en equilibrio	1			2			mol
Temperatura	$T =$	150	°C		Constante de concentracións		
Volume	$V =$				3,2		
Presión total	$p =$						
						Calcular:	Volume total

RESULTADOS:

$$\text{Volume(total)} = 1,25 \text{ dm}^3 \text{ en equilibrio}$$

4. Nun recipiente pechado introducíense 2,0 moles de CH_4 e 1,0 mol de H_2S á temperatura de 727 °C, establecéndose o seguinte equilibrio: $\text{CH}_4(\text{g}) + 2 \text{ H}_2\text{S}(\text{g}) \rightleftharpoons \text{CS}_2(\text{g}) + 4 \text{ H}_2(\text{g})$. Una vez alcanzado o equilibrio, a presión parcial do H_2 é 0,20 atm e a presión total é de 0,85 atm. Calcule:
- Os moles de cada substancia no equilibrio e o volume do recipiente.
 - O valor de K_c e K_p .

Constante dos gases ideais: $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$ (A.B.A.U. ord. 20)

Rta.: a) $n_e(\text{CH}_4) = 1,80 \text{ mol}$; $n_e(\text{H}_2\text{S}) = 0,60 \text{ mol}$; $n_e(\text{CS}_2) = 0,200 \text{ mol}$; $n_e(\text{H}_2) = 0,800 \text{ mol}$; $V = 328 \text{ dm}^3$;
b) $K_p = 0,0079$; $K_c = 1,2 \cdot 10^{-6}$.

Datos

Temperatura

Cantidad inicial de metano

Cantidad inicial de sulfuro de hidróxeno

Presión parcial do hidróxeno no equilibrio

Presión total no equilibrio

Constante dos gases ideais

Cifras significativas: 3

$T = 727 \text{ }^\circ\text{C} = 1000 \text{ K}$

$n_0(\text{CH}_4) = 2,00 \text{ mol CH}_4$

$n_0(\text{H}_2\text{S}) = 1,00 \text{ mol H}_2\text{S}$

$p_e(\text{H}_2) = 0,200 \text{ atm}$

$p_e = 0,850 \text{ atm}$

$R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1} = 8,31 \text{ J} \cdot \text{K}^{-1} \cdot \text{mol}^{-1}$

Incógnitas

Cantidad no equilibrio de cada substancia

$n_e(\text{CH}_4)$, $n_e(\text{H}_2\text{S})$, $n_e(\text{CS}_2)$, $n_e(\text{H}_2)$

Volume do recipiente

V

Constante do equilibrio K_c

K_c

Constante do equilibrio K_p

K_p

Ecuacións

Ecuación de estado dos gases ideais

$$p \cdot V = n \cdot R \cdot T$$

Concentración da substancia X

$$[\text{X}] = n(\text{X}) / V$$

Ecuacións

Constantes do equilibrio: $a A + b B \rightleftharpoons c C + d D$

$$K_c = \frac{[C]_e^c \cdot [D]_e^d}{[A]_e^a \cdot [B]_e^b} \quad K_p = \frac{p_e^c(C) \cdot p_e^d(D)}{p_e^a(A) \cdot p_e^b(B)}$$

Solución:

a) Constrúese unha táboa baixo a ecuación de reacción, na que se chama x á cantidad de CH_4 que reacciona, e complétase atendendo á estequiométría da reacción. Escríbense as cantidades no equilibrio en función de x , restando as cantidades que reaccionaron das cantidades iniciais no caso dos reactivos, e sumándoas no caso dos produtos:

		CH_4	$2 \text{ H}_2\text{S}$	\rightleftharpoons	CS_2	4 H_2	
Cantidad inicial	n_0	2,00	1,00		0,0	0,0	mol
Cantidad que reacciona ou se forma	n_r	x	$2x$		x	$4x$	mol
Cantidad no equilibrio	n_e	$2,00 - x$	$1,00 - 2x$		x	$4x$	mol

Escríbese a cantidad total de gas no equilibrio en función de x :

$$n_e = (2,00 - x) + (1,00 - 2x) + x + 4x = 3,00 + 2x$$

A presión parcial dun gas nunha mestura é a que exercería o gas se se atopase só no recipiente. Escríbese unha ecuación da cantidad no equilibrio de gas H_2 en función do volume, a partir da presión parcial do hidróxeno, supoñendo comportamento ideal:

$$p \cdot V = n \cdot R \cdot T \Rightarrow n_e(\text{H}_2) = \frac{p_e(\text{H}_2) \cdot V}{R \cdot T} = \frac{0,200 \text{ atm} \cdot V}{0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \cdot 1000 \text{ K}} = 0,00244 \cdot V \text{ mol H}_2$$

$$4x = 0,0244 \cdot V$$

Analogamente coa presión total:

$$n_e = \frac{p_e \cdot V}{R \cdot T} = \frac{0,850 \text{ atm} \cdot V}{0,082 \text{ atm} \cdot \text{dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1} \cdot 1000 \text{ K}} = 0,0104 \cdot V \text{ mol}$$

$$3,00 + 2x = 0,104 \cdot V$$

Resólvese o sistema de dúas ecuacións con dúas incógnitas:

$$\left. \begin{array}{l} 4x = 0,00244 \cdot V \\ 3,00 + 2x = 0,0104 \cdot V \end{array} \right\}$$

Divídese a segunda ecuación entre a primeira e calcúllase o volume V do recipiente e a cantidad x de CH_4 que reaccionou ata acadar o equilibrio.

$$\frac{3,00 + 2x}{4x} = \frac{0,0104 \cdot V}{0,00244 \cdot V} = 4,25 \Rightarrow 3,00 + 2x = 17,0x \Rightarrow x = 0,200$$

$$V = \frac{4x}{0,00244} = \frac{4 \cdot 0,200}{0,00244} = 328$$

As cantidades das substancias no equilibrio son:

$$n_e(\text{CH}_4) = 2,00 - x = 2,00 - 0,200 = 1,80 \text{ mol CH}_4$$

$$n_e(\text{H}_2\text{S}) = 1,00 - 2x = 1,00 - 2 \cdot 0,200 = 0,60 \text{ mol H}_2\text{S}$$

$$n_e(\text{CS}_2) = x = 0,200 \text{ mol CS}_2$$

$$n_e(\text{H}_2) = 4 \cdot x = 0,800 \text{ mol H}_2$$

Calcúlase a constante de equilibrio en función das concentracións:

$$K_c = \frac{[CS_2]_e \cdot [H_2]^4}{[CH_4]_e \cdot [H_2S]^2} = \frac{\frac{n_e(CS_2)}{V} \cdot \left(\frac{n_e(H_2)}{V}\right)^4}{\frac{n_e(CH_4)}{V} \cdot \left(\frac{n_e(H_2S)}{V}\right)^2} = \frac{n_e(CS_2) \cdot n_e^4(H_2)}{n_e(CH_4) \cdot n_e^2(H_2S)} \cdot \frac{1}{V^2} = \frac{0,200 \cdot 0,800^4}{1,80 \cdot 0,60^2} \cdot \frac{1}{328^2} = 1,2 \cdot 10^{-6}$$

(concentracións en mol/dm³)

Dedúcese a relación entre K_p e K_c , supoñendo comportamento ideal para os gases:

$$p \cdot V = n \cdot R \cdot T \Rightarrow p = \frac{n}{V} \cdot R \cdot T$$

$$K_p = \frac{p_e(CS_2) \cdot p_e^4(H_2)}{p_e(CH_4) \cdot p_e^2(H_2S)} = \frac{[CS_2]_e \cdot R \cdot T \cdot ([H_2]_e \cdot R \cdot T)^4}{[CH_4]_e \cdot R \cdot T \cdot ([H_2S]_e \cdot R \cdot T)^2} = \frac{[CS_2]_e \cdot ([H_2]_e)^4}{[CH_4]_e \cdot ([H_2S]_e)^2} \cdot (R \cdot T)^2 = K_c \cdot (R \cdot T)^2$$

Calcúlase a constante de equilibrio en función das presións:

$$K_p = 1,2 \cdot 10^{-6} \cdot (0,082 \cdot 1000)^2 = 0,0079 \text{ (presións en atm)}$$

As respostas poden obterse na pestana «Equilibrio» da folla de cálculo [Quimica \(gal\)](#). [Instruccións](#).

En DATOS, escriba:

Reacción axustada	CH ₄	2	H ₂ S		CS ₂	4	H ₂	
Cantidad inicial	2		1					mol
Presión en equilibrio							0,2 atm	
Temperatura	T =	727 °C						
Volume	V =							
Presión total	p =	0,85 atm						
								Calcular: Volume total

En RESULTADOS, elixa «Cantidad»:

Cantidad	SbCl ₅ (g)		⇒	SbCl ₃ (g) +	Cl ₂ (g)	mol
inicial	2,00	1,00		0	0	mol
reaccionaria	0,200	0,400	→	0,200	0,800	mol
equilibrio	1,80	0,600		0,200	0,800	mol
Constantes	$K_c = 1,17 \cdot 10^{-6}$	(Conc. en mol/L)				
	$K_p = 0,00790$	(p en atm.)				
Volume(total) =	328 dm ³	en equilibrio		Grao de disociación $\alpha =$	30,0 %	

● Coa constante como dato

- Considera o seguinte proceso en equilibrio a 686 °C: CO₂(g) + H₂(g) ⇌ CO(g) + H₂O(g). As concentracións en equilibrio das especies son:
[CO₂] = 0,086 mol/dm³; [H₂] = 0,045 mol/dm³; [CO] = 0,050 mol/dm³ e [H₂O] = 0,040 mol/dm³.
 - Calcula K_c para a reacción a 686 °C.
 - Se se engadise CO₂ para aumentar a súa concentración a 0,50 mol/dm³, cales serían as concentracións de todos os gases unha vez restablecido o equilibrio?

(P.A.U. set. 14)

Rta.: a) $K_c = 0,517$; b) [CO₂] = 0,47; [H₂] = 0,020; [CO] = 0,075 e [H₂O] = 0,065 mol/dm³.

Datos

Temperatura

Concentración no equilibrio de H₂Concentración no equilibrio de CO₂Concentración no equilibrio de H₂O

Concentración no equilibrio de

Concentración inicial de CO₂ no apartado b)**Cifras significativas: 2**

$$T = 686 \text{ } ^\circ\text{C} = 959 \text{ K}$$

$$[\text{H}_2]_e = 0,045 \text{ mol/dm}^3 \text{ H}_2$$

$$[\text{CO}_2]_e = 0,086 \text{ mol/dm}^3 \text{ CO}_2$$

$$[\text{H}_2\text{O}]_e = 0,040 \text{ mol/dm}^3 \text{ H}_2\text{O}$$

$$\text{CO} [\text{CO}]_e = 0,050 \text{ mol/dm}^3 \text{ CO}$$

$$[\text{CO}_2]_0 = 0,50 \text{ mol/dm}^3 \text{ CO}_2$$

Incógnitas

Constante de equilibrio

$$K_c$$

Concentracións no novo equilibrio

$$[\text{H}_2]_{\text{eb}}, [\text{CO}_2]_{\text{eb}}, [\text{H}_2\text{O}]_{\text{eb}}, [\text{CO}]_{\text{eb}}$$

Ecuacións

Concentración da substancia X

$$[\text{X}] = n(\text{X}) / V$$

Constantes do equilibrio: $a \text{ A} + b \text{ B} \rightleftharpoons c \text{ C} + d \text{ D}$

$$K_c = \frac{[\text{C}]_e^c \cdot [\text{D}]_e^d}{[\text{A}]_e^a \cdot [\text{B}]_e^b}$$

Solución:a) A constante de equilibrio K_c vale

$$K_c = \frac{[\text{H}_2\text{O}]_e \cdot [\text{CO}]_e}{[\text{H}_2]_e \cdot [\text{CO}_2]_e} = \frac{0,040 \text{ mol/dm}^3 \cdot 0,050 \text{ mol/dm}^3}{0,045 \text{ mol/dm}^3 \cdot 0,086 \text{ mol/dm}^3} = 0,52 \text{ (concentracións en mol/dm}^3\text{)}$$

b) Chamando x ás concentracións en mol/dm³ de CO₂ que reaccionan desde que a concentración de CO₂ é 0,50 mol/dm³ ata alcanzar o equilibrio, pódese escribir:

		CO ₂	H ₂	\rightleftharpoons	CO	H ₂ O	
Concentración inicial	$[\text{X}]_0$	0,50	0,045		0,050	0,040	mol/dm ³
Concentración que reacciona ou se forma	$[\text{X}]_r$	x	x	\rightarrow	x	x	mol/dm ³
Concentración no equilibrio	$[\text{X}]_{\text{eb}}$	$0,50 - x$	$0,045 - x$		$0,050 + x$	$0,040 + x$	mol/dm ³

A expresión da constante de equilibrio en función das concentracións é:

$$K_c = \frac{[\text{H}_2\text{O}]_{\text{eb}} \cdot [\text{CO}]_{\text{eb}}}{[\text{CO}_2]_{\text{eb}} \cdot [\text{H}_2]_{\text{eb}}} = \frac{(0,040+x) \cdot (0,050+x)}{(0,50-x) \cdot (0,045-x)} = 0,52$$

Resolvendo a ecuación de segundo grao dá dúas solucións. Unha delas (-0,79) non é válida, xa que supónería a existencia de concentracións negativas no equilibrio. A outra solución é $x = 0,025 \text{ mol/dm}^3$. As concentracións no equilibrio son:

$$[\text{CO}_2]_{\text{eb}} = 0,475 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{H}_2]_{\text{eb}} = 0,020 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{CO}]_{\text{eb}} = 0,075 \text{ mol/dm}^3$$

$$[\text{H}_2\text{O}]_{\text{eb}} = 0,065 \text{ mol/dm}^3$$

As respostas poden obterse na pestana «Equilibrio» da folla de cálculo [Quimica \(gal\)](#). [Instruccións](#).

En DATOS, escriba:

Reacción axustada		CO ₂		H ₂		CO		H ₂ O	
Cantidad inicial									

Concentración en equilibrio	0,086	0,05	0,05	0,04	mol/dm ³
Temperatura	$T =$	686 °C			
Volume	$V =$				
Presión total	$p =$	0,85 atm			
Calcular:					

En RESULTADOS escriba 6 en «Cifras significativas» para mellorar o resultado do apartado b):

Cifras significativas:

Concentración	CO ₂ (g) +	H ₂ (g)	\rightleftharpoons	CO(g) +	H ₂ O(g)	
inicial						mol/dm ³
reaccionaria						mol/dm ³
equilibrio	0,0860000	0,0450000		0,0500000	0,0400000	mol/dm ³

Constantes $K_c = 0,516796$ (Conc. en mol/L)

$K_p = 0,516796$ (p en atm.)

b) Borre, en DATOS, as concentracións en equilibrio, e escriba as novas concentracións iniciais:

Cantidad inicial	0,5		0,05		0,05		0,04	mol/dm ³
Concentración en equilibrio								
Temperatura	$T =$	686 °C			Constante de concentracións			
Volume	$V =$				0,516796			
Presión total	$p =$							

RESULTADOS:

Concentración	CO ₂ (g) +	H ₂ (g)	\rightleftharpoons	CO(g) +	H ₂ O(g)	
inicial	0,500	0,0450		0,0500	0,0400	mol/dm ³
reaccionaria	0,0251	0,0251	→	0,0251	0,0251	mol/dm ³
equilibrio	0,475	0,0199		0,0751	0,0651	mol/dm ³
Constantes $K_c = 0,517$ (Conc. en mol/L)						
$K_p = 0,517$ (p en atm.)						

Cuestiós e problemas das [Probas de avaliación de Bacharelato para o acceso á Universidade](#) (A.B.A.U. e P.A.U.) en Galiza.

[Respostas](#) e composición de [Alfonso J. Barbadillo Marán](#).

Algúns cálculos fixéronse cunha [folla de cálculo](#) de LibreOffice do mesmo autor.

Algunhas ecuacións e as fórmulas orgánicas construíronse coa extensión [CLC09](#) de Charles Lalanne-Cassou.

A tradución ao/desde o galego realizouse coa axuda de [traducindote](#), e de o [tradutor da CIXUG](#).

Procrouse seguir as [recomendacións](#) do Centro Español de Metrología (CEM).

Consultouse ao Copilot de Microsoft Edge e tivéronse en conta algunhas das súas respostas nas cuestiós.

Actualizado: 04/10/24

Sumario

EQUILIBRIO QUÍMICO EN FASE GAS

<i>Con datos do equilibrio.....</i>	1
1. Nun recipiente de 2,0 dm ³ introducíense 0,043 moles de NOCl(g) e 0,010 moles de Cl ₂ (g). Péchase, quéntase ata unha temperatura de 30 °C e déixase que alcance o equilibrio, no que hai 0,031 moles de NOCl(g). Para o equilibrio: NOCl(g) ⇌ ½ Cl ₂ (g) + NO(g), calcula:.....	1
a) O grao de disociación.....	
b) A concentración de cada gas.....	
c) O valor da constante K _c	
d) A presión parcial de cada gas.....	
e) A presión total.....	
f) O valor da constante K _p	
2. Nun matraz de 1,5 dm ³ , no que se fixo o baleiro, introducíense 0,08 moles de N ₂ O ₄ e quéntase a 35 °C. Parte do N ₂ O ₄ disóciase segundo a reacción: N ₂ O ₄ (g) ⇌ 2 NO ₂ (g) e cando se alcanza o equilibrio a presión total é de 2,27 atm. Calcula a porcentaxe de N ₂ O ₄ disociado.....	3
3. Á temperatura de 35 °C dispoñemos, nun recipiente de 310 cm ³ de capacidade, dunha mestura gasosa que contén 1,660 g de N ₂ O ₄ en equilibrio con 0,385 g de NO ₂	4
a) Calcula a K _c da reacción de disociación do tetraóxido de dinitróxeno á temperatura de 35 °C.....	
b) A 150 °C, o valor numérico de K _c é de 3,20. Cal debe ser o volume do recipiente para que estean en equilibrio 1 mol de tetraóxido e dous moles de dióxido de nitróxeno?.....	
4. Nun recipiente pechado introducíense 2,0 moles de CH ₄ e 1,0 mol de H ₂ S á temperatura de 727 °C, establecéndose o seguinte equilibrio: CH ₄ (g) + 2 H ₂ S(g) ⇌ CS ₂ (g) + 4 H ₂ (g). Una vez alcanzado o equilibrio, a presión parcial do H ₂ é 0,20 atm e a presión total é de 0,85 atm. Calcule:.....	6
a) Os moles de cada substancia no equilibrio e o volume do recipiente.....	
b) O valor de K _c e K _p	
<i>Coa constante como dato.....</i>	8
1. Considera o seguinte proceso en equilibrio a 686 °C: CO ₂ (g) + H ₂ (g) ⇌ CO(g) + H ₂ O(g). As concentracións en equilibrio das especies son: [CO ₂] = 0,086 mol/dm ³ ; [H ₂] = 0,045 mol/dm ³ ; [CO] = 0,050 mol/dm ³ e [H ₂ O] = 0,040 mol/dm ³	8
a) Calcula K _c para a reacción a 686 °C.....	
b) Se se engadise CO ₂ para aumentar a súa concentración a 0,50 mol/dm ³ , cales serían as concentracións de todos os gases unha vez restablecido o equilibrio?.....	